

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

VÅR REFERANSE
22/3836

DERES REFERANSE

DATO
31.03.2025

Tilråding om systemviktige foretak

Etter forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV ([CRR/CRD IV-forskriften](#)) § 31, skal Finanstilsynet hvert år, innen utgangen av første kvartal, gi råd til Finansdepartementet om hvilke foretak som bør anses som systemviktige i Norge det påfølgende året og oppfylle et særskilt bufferkrav på 1 eller 2 prosent.¹ Etter forskriften skal systemviktige foretak pålegges institusjonsspesifikke bufferkrav. I det følgende redegjøres det for hovedkriteriene for identifikasjon av systemviktige foretak.

Systemviktige foretak basert på hovedkriteriene i forskriften

Etter forskriften skal vurderingen av systemviktighet ta utgangspunkt i foretakenes forvaltningskapital som andel av Fastlands-Norges BNP og foretakenes utlån til publikum i Norge som andel av samlede utlån til publikum i Norge.

Foretak som oppfyller minst ett av følgende kriterier, skal etter forskriften § 30 annet ledd anses som systemviktige i Norge og ha et særskilt bufferkrav på 1 prosent:

- foretak som ved utgangen av det foregående år hadde forvaltningskapital som utgjorde mer enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP,
- foretak som ved utgangen av foregående år hadde utlån til publikum i Norge som utgjorde mer enn 5 prosent av samlede utlån til publikum i Norge.

Foretak som oppfyller minst ett av følgende kriterier, skal etter forskriften § 30 tredje ledd anses som systemviktige i Norge og ha et særskilt bufferkrav på 2 prosent:

- foretak som ved utgangen av det foregående år hadde forvaltningskapital som utgjorde mer enn 20 prosent av Fastlands-Norges BNP,
- foretak som ved utgangen av foregående år hadde utlån til publikum i Norge som utgjorde mer enn 10 prosent av samlede utlån til publikum i Norge.

Beregninger av indikatorene skal baseres på foretakenes konsernregnskap per 31. desember 2024 tillagt utlån i deleide kredittforetak, som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, og som ikke inngår i konsernregnskapet.²

¹ Se finansforetaksloven § 14-3 (4).

² Eierandeler under 50 prosent, innregnet forholdsmessig ut ifra eierandeler i foretakene per utgangen av 2024.

Forvaltningskapital som andel av Fastlands-Norges BNP

Tabell 1 viser forvaltningskapitalen i milliarder kroner og i prosent av Fastlands-Norges BNP for de største norske bankene og kredittforetakene.³ Forvaltningskapitalen er beregnet på konsolidert nivå, slik at også norske foretaks utlån i utlandet inngår i beregningene.

Tabell 1 Norske foretak (konsern) med forvaltningskapital som utgjør mer enn 5 prosent av Fastlands-Norges BNP, nominelle verdier i mrd. NOK per 31. desember 2024

	Forvaltningskapital (i mrd. NOK)	Andel av Fastlands-Norges BNP	Endring i andel fra 2023 (prosentpoeng)
DNB Bank ASA	3 614	89,2 %	0,0
Kommunalbanken AS	575	14,2 %	0,7
Sparebank 1 Sør-Norge ASA	513	12,7 %	(ny)
Nordea Eiendomskreditt AS	463	11,4 %	2,4
Sparebanken Vest	339	8,4 %	0,4
Sparebank 1 SMN	328	8,1 %	0,1
Sparebank 1 Østlandet	295	7,3 %	0,8
Santander Consumer Bank AS	212	5,2 %	-0,3
Sparebanken Norge (Sparebanken Vest og Sør)	516	12,7 ⁴ %	(ny)

Basert på denne indikatoren oppfyller DNB Bank ASA, Kommunalbanken AS, Sparebank 1 Sør-Norge ASA og Nordea Eiendomskreditt AS kriteriet for systemviktige foretak i Norge. Etter forskriften § 30 skal DNB Bank ASA ha et særskilt bufferkrav på 2 prosent, mens Kommunalbanken AS, Sparebank 1 Sør-Norge ASA og Nordea Eiendomskreditt AS skal ha et særskilt bufferkrav på 1 prosent.

Sammenslåingen mellom Sparebanken Vest og Sparebanken Sør planlegges gjennomført 2. mai 2025. Finanstilsynet har godkjent fusjonen. Det nødvendiggjør å vurdere om den nye banken "Sparebanken Norge" bør anses som et systemviktig foretak i Norge. Vurderingen gjøres basert på tallgrunnet for Sparebanken Vest og Sparebanken Sør per 31. desember 2024. Etter indikatoren forvaltningskapital som andel av Fastlands-Norges BNP vil Sparebanken Norge etter Finanstilsynets beregninger oppfylle kriteriet for systemviktige foretak i Norge, og skal etter forskriften § 30 ha et særskilt bufferkrav på 1 prosent.

Markedsandel av utlån til publikum i Norge

I beregningen av markedsandel inngår utlån til publikum fra samtlige banker, kredittforetak og finansieringsforetak, inkludert filialer av utenlandske foretak, i nevneren. Tabell 2 viser samlede utlån til publikum fra norske foretak med høyest markedsandel i Norge.

³ Ingen finansieringsforetak er i nærheten av forskriftens grenser for systemviktighet.

⁴ Til indikatoren "forvaltningskapital som andel av Fastlands-Norges BNP" beregnes Sparebanken Norges forvaltningskapital som enkel sum av forvaltningskapitalen til Sparebanken Vest og Sparebanken Sør. Dersom bankene har eksponeringer mot hverandre, vil disse falle bort etter en fusjon. Det tas derfor forbehold om at beregnet forvaltningskapital kan avvike fra faktisk forvaltningskapital etter fusjonen.

Tabell 2 Norske foretak (konsern) med markedsandeler for utlån til publikum over 2 prosent, nominelle verdier i mrd. NOK per 31. desember 2024

	Utlån	Markedsandel	Endring i andel fra 2023 (prosentpoeng)
DNB Bank ASA	1 602	25,5 %	0,1
Nordea Eiendomskreditt AS	449	7,2 %	1,8
Sparebank 1 Sør-Norge ASA	400	6,4 %	(ny)
Kommunalbanken AS	353	5,6 %	0,1
Sparebanken Vest	282	4,5 %	0,4
Sparebank 1 SMN	248	4,0 %	0,2
Sparebank 1 Østlandet	228	3,6 %	0,4
Sparebank 1 Nord-Norge	149	2,4 %	0,1
Sparebanken Sør	134	2,1 %	0,0
Sum	3745	61,3 %	5,2
Sparebanken Norge (Sparebanken Vest og Sør)	415	6,6 ⁵ %	(ny)

Etter denne indikatoren vil DNB Bank ASA, Sparebank 1 Sør-Norge, Nordea Eiendomskreditt AS og Kommunalbanken AS være systemviktige foretak i Norge. DNB Bank oppfyller kriteriet for et særskilt bufferkrav på 2 prosent. Sparebank 1 Sør-Norge, Nordea Eiendomskreditt og Kommunalbanken oppfyller kriteriet for et særskilt bufferkrav på 1 prosent. Etter denne indikatoren vil Sparebanken Norge etter Finanstilsynets beregninger oppfylle kriteriet for systemviktige foretak i Norge, og skal etter forskriften § 30 ha et særskilt bufferkrav på 1 prosent.

Utenlandske filialer

Nordea Bank Abp sin filial har en forvaltningskapital som utgjør 19,8 prosent av Fastlands-BNP, og banken har en markedsandel for utlån som utgjør 6,1 prosent av totale utlån. Filialer av utenlandske banker er ikke omfattet av de norske regler om systemviktighet.

Andre kriterier

Finanstilsynet skal etter forskriften § 31 også basere sitt råd på "en vurdering av blant annet foretakets størrelse, foretakets omfang av virksomhet i Norge og i andre land, foretakets kompleksitet, foretakets rolle i den finansielle infrastrukturen og i hvilken grad foretaket er sammenvevet med resten av det finansielle systemet." Finanstilsynet har valgt å se hen til [anbefalinger fra Den europeiske banktilsynsmyndighet \(EBA\)](#) om identifisering av nasjonalt systemviktige foretak.

EBA anbefaler et sett kvantitative kriterier, som kan suppleres med skjønsmessige vurderinger, for institusjoner som ikke anses systemviktige etter den kvantitative analysen. EBA anbefaler at den skjønsmessige vurderingen gjøres ved hjelp av enkeltscore på de kvantitative kriteriene eller ved bruk av 49 valgfrie kvalitative og kvantitative indikatorer. Begge de norske forskriftsindikatorerne er blant disse. I den kvantitative analysen beregnes en score for hver institusjon basert på følgende kriterier:

⁵ Markedsandel for Sparebanken Norge beregnes som sum av markedsandel for Sparebanken Vest og Sparebanken Sør.

Kriterier	Indikatorer	Vekt
Størrelse	Forvaltningskapital	25 %
Betydning	Verdi av innelandske betalingstransaksjoner	8,33 %
	Innskudd til private innskytere i EU	8,33 %
	Lån til private låntakere i EU	8,33 %
Kompleksitet	Verdi av OTC-derivater	8,33 %
	Forpliktelser i andre land	8,33 %
	Fordringer i andre land	8,33 %
Sammenkobling	Forpliktelser innen finansmarkedet	8,33 %
	Eiendeler innen finansmarkedet	8,33 %
	Utestående gjeldsinstrumenter	8,33 %

For hver indikator beregnes en verdi som representerer institusjonens andel innenfor hver indikator, uttrykt i basispunkter. Disse indikatorverdiene vektes så sammen til en score per kriterium og deretter en totalscore. Foretak som får totalscore på 350 eller høyere, skal etter EBAs anbefaling automatisk anses som systemviktige. Nasjonale myndigheter kan øke eller senke denne grensen basert på nasjonale forhold. Anbefalingen åpner også for å identifisere systemviktige foretak basert på skjønn.⁶

Tabell 3 Norske foretak (konsern) med totalscore over 100 ved bruk av EBAs metodikk per 31. desember 2024

	Totalscore	Størrelse	Betydning	Kom- pleksitet	Sammen- kobling
DNB Bank ASA	4017	3344	3383	5796	3543
Sparebank 1 Sør-Norge ASA	456	550	416	405	454
Kommunalbanken AS	448	582	6	464	740
Sparebank 1 SMN	263	356	279	136	283
Sparebanken Vest	261	347	302	133	263
Nordea Eiendomskreditt AS	250	475	235	12	279
Sparebank 1 Østlandet	229	305	231	84	294
Santander Consumer Bank AS	216	217	195	371	83
Sparebank 1 Nord-Norge	156	203	156	54	213
Sparebanken Sør	130	181	143	47	147
Sparebanken Norge (Sparebanken Vest og Sør)	391⁷	528	445	180	410

I tabell 3 vises indikatorene for norske foretak med totalscore over 100 ved bruk av EBAs metodikk per 31. desember 2024. DNB Bank ASA, Kommunalbanken AS og Sparebank 1 Sør-Norge ASA har en totalscore over 350, mens Nordea Eiendomskreditt AS har en totalscore over 200. Totalscore for Sparebanken Norge er beregnet til 391 per 31. desember 2024.

⁶ Beregningsutfordringer ved EBAs metodikk er forklart i vedlegg til [Finanstilsynets råd i 2015](#).

⁷ Indikatorverdier for Sparebanken Norge er beregnet som sum av indikatorverdier for Sparebanken Vest og Sparebanken Sør. Ettersom forvaltningskapital inngår i indikatorberegningen vil samme forbehold gjelde som for tabell 1.

Samlet vurdering og tilrådning

Systemviktige foretak har særlig stor betydning for det finansielle systemet og realøkonomien. Slike foretak skal ha et høyere krav til ren kjernekapital for å ha en større tapsbærende evne, og dermed redusere sannsynligheten for at foretakene får økonomiske problemer som kan ha alvorlige negative konsekvenser for det finansielle systemet og realøkonomien.

Basert på kriteriene i CRR/CRD IV-forskriften, tilrår Finanstilsynet at DNB Bank ASA, Kommunalbanken AS, Sparebank 1 Sør-Norge ASA og Nordea Eiendoms kreditt AS fortsatt skal anses som systemviktige foretak i Norge i 2026. Finanstilsynet tilrår også at Sparebanken Norge skal anses som systemviktig foretak i Norge.

Finanstilsynet tilrår at DNB Bank ASA skal ha et særskilt bufferkrav på 2 prosent, og at Kommunalbanken AS, Sparebank 1 Sør-Norge ASA og Nordea Eiendoms kreditt skal ha et særskilt bufferkrav på 1 prosent. Finanstilsynet tilrår videre at også Sparebanken Norge skal ha et særskilt bufferkrav på 1 prosent. Med hensyn til den kommende fusjonen, vurderes det som hensiktsmessig at bufferkravet til Sparebanken Norge trer i kraft etter 1. januar 2027.

For Finanstilsynet

Knut Haugan
direktør for risikoovervåking og makrotilsyn

Anneli Solberg
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.